

проведення активної демографічної політики є дуже актуальним. Потрібні певні заходи, спрямовані на підвищення народжуваності. Водночас питання про заходи демографічної політики досить складне і потребує глибокої розробки та науково обґрунтованої аргументації. Тож результати дослідження можуть бути використані для наукового обґрунтування демографічної політики, підвищення її ефективності.

Результати ряду обстежень як в Україні, так і за кордоном свідчать про те, що соціальна настанова на малодітну сім'ю призводить до того, що навіть у тих випадках, коли умови життя об'єктивно цілком задовільні, подружжя часто відмовляється від народження другої і третьої дитини. Тому поширена думка про те, що грошові виплати малодітним сім'ям призведуть до підвищення в них народжуваності, є досить спірною.

А загалом, з огляду на роль соціально-психологічних детермінант народжуваності у сучасному світі, слід наголосити на необхідності формування у населення таких дітородних орієнтацій, які б найоптимальніше відповідали інтересам і сім'ї та суспільства в цілому, а також моделі усвідомленого й відповідального батьківства та материнства, утвердження високого соціального статусу сім'ї.

Екстенсивне нарощування обсягів залучених зовнішніх міграцій супроводжується, як відомо, отриманням колосального комплексу недемографічних проблем - етносоціальних та інших. У результаті питання про жорстку альтернативу – перевагу руху або шляхом мультинаціоналізації та штучного «підігріву» зростання народжуваності за рахунок іноземців, або шляхом збереження етнічної цілісності населення і вишукування «внутрішніх джерел» для стимулювання репродуктивної поведінки людей – залишається відкритим і, ймовірно, вимагає пошуку компромісних рішень.

Демографічна статистика великих міст України значно залежить від соціально-політичного і воєнного впливу. Масова внутрішня міграція суттєво впливає на поточні показники. Але співставлення національних і загальноєвропейських тенденцій дозволяють не тільки констатувати збіг або різницю даних, а й прогнозувати майбутні виклики або конкурентні переваги України на шляху подальшої європейської інтеграції.

Золотов С. М., канд. техн. наук, доц.,

Литвинова Г. М., аспірант,

Харківський національний університет міського господарства

Імені О. М. Бекетова, Україна

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ: ВИМОГИ СУЧАСНОЇ ТЕХНОГЕННОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ

Культура і цивілізація – поняття, що наповнюються новим змістом в залежності від історичного простору і часу. Культурою називають усе, що

створено людиною, а саме: матеріальні й духовні цінності як процес і результат творчої людської діяльності, втілення людських здібностей. Цивілізація виникає на основі зростаючих здобутків культури та якісних перетворень в суспільному бутті, що характеризується ускладненнями людської життєдіяльності. Будь-яку цивілізацію можна порівняти з живим організмом, що має періоди свого народження, розквіту й занепаду. За законом зростаючих людських потреб, соціальні перетворення постійно рухаються від буденного до нового, завжди більш досконалого, актуального для людини.

Сучасне суспільство охоплене інноваційними змінами, модернізацією усіх сфер людського життя, включаючи і сферу будівництва. Отже, розвиток культури і цивілізації зумовлює й розвиток будівельних матеріалів, які людство активно застосовувало для облаштування житла, починаючи з часів кам'яного віку й далі, упродовж мідного, бронзового, залізного віків [3].

У цьому розвитку провідну роль відіграють адаптивні процеси, що пов'язані з вирішенням постійно виникаючих проблем щодо взаємодії елементів структури. Суспільство як цілісна соціальна система поступово ускладнюється, зростає, розвивається і, разом з цим, докорінно змінюються й потреби людей. Зокрема, спостерігається стійка тенденція урбанізації (франц. urbanisation, від лат. urbanus – міський; процес зростання міст і підвищення їх ролі в економічному та культурному житті суспільства), що викликає як позитивні, так і негативні наслідки. Наприклад, динамічне зростання чисельності населення і у світі в цілому, і у великих містах (табл. 1)[1, с. 6] призводить до значного збільшення обсягів будівництва й реального дефіциту природного будівельного матеріалу.

Таблиця 1

Динаміка зростання міського населення [1, с. 7]

№ з/п	Роки	Міське населення, млн. чол.	Частка до всього населення світу, %
1	1850	81.0	6.0
2	1900	224.0	14.0
3	1950	729.0	29.0
4	2000	3190.0	51.0

Отже, складається ситуація, коли потреби в будівельному матеріалі зростають, як і вимоги до якості матеріалу. Зазначене вимагає заміщення природних ресурсів, що вичерпуються. Не випадково пошуки заміщення приводять до широкого застосування синтетичних та напівсинтетичних матеріалів. Звичайно, дані матеріали повинні відповідати таким параметрам, як довговічність, міцність і собівартість [2].

Зокрема, в будівництві на зміну металевій арматурі приходять базальтова, що являє собою суміш базальту і акрилових складників. Базальтова арматура на сьогодні є одним з найбільш перспективних напрямків у виробництві будівельних матеріалів. Ефективність і надійність

новітніх композитних матеріалів дає можливість не тільки покращувати експлуатаційні якості готових об'єктів, а й зберігати природні ресурси, відмовляючись від натуральних і дорогих видів будівельних матеріалів.

Базальтова арматура – сучасний вид будівельних елементів, використання якого дозволяє сповна оцінити всі переваги сучасних високотехнологічних композитних матеріалів у порівнянні з традиційним металом. Даний вид будівельних пристосувань з'явився на ринку відносно недавно, встигнувши за вкрай недовгий термін завоювати довіру професіоналів в різних країнах світу.

Першим напрямком виробництва базальтової арматури є виготовлення стержнів, що застосовуються для посилення бетонних підстав і елементів будівель. Застосування армуючих виробів вважається незамінним елементом в монолітному будівництві, яке стрімко набирає обертів на сучасному ринку житла.

Дані розробки були викликані розвитком техногенної цивілізації, яка прагне звільнитися від природної залежності завдяки переорієнтації економіки з аграрної на індустріальну й характеризується такими показниками:

- велика ступінь автономності людини (завдяки мобільній соціальній структурі і зростаючому міському способі життя), наявність умов для реалізації творчих здібностей людини;

- орієнтація на технічний прогрес, поступальний розвиток, оновлення, відкритість, зв'язок з іншими цивілізаціями [4].

Таким чином, упровадження інновацій в будівельній справі, з одного боку, сприяє сучасній цивілізованій людині почуватися більш «здатною» і незалежною від природи, а з іншого, – людина ще й досі знаходиться в досить сильній залежності від природи, адже вона є, якщо згадати відомого німецького філософа Гегеля, «своїм іншим» природи. За цих умов важливо враховувати баланс між цивілізованим, культурним розвитком і гармонійним існуванням людини в оточуючому її навколишньому середовищі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабаєв В. М. Роль міста в сучасному цивілізаційному розвитку / В. М. Бабаєв // Місто. Культура. Цивілізація: [Матеріали IV міжнар. наук.-теорет. Інтернет-конф., квітень 2014 р.]. – Х.: ХНУМГ, 2014. – С. 5–9.

2. Моисеева А. П. Цивилизационный подход к развитию общества / А. П. Моисеева, Н. А. Колодий и др. // Философия: Курс лекций: [Учеб. пособие для студентов вузов] / Науч. руковод. авт. колл. докт. филос. наук В. Л. Калашников. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1997. – 384 с.

3. Чертихин В. Е. Человек и культура / В. Е. Чертихин // Философия. Основные идеи и принципы: Попул. очерк [Под общ. ред. А. И. Ракитова]. – 2-е изд., переработ., и доп. – М.: Политиздат, 1990.

4. Shmukler V. Techno ice of rational type and quantity reinforcement form ulticavity rein for cedslabs / V. Shmukler, E. Stoyanov, O. Pustovoytova // Науковий вісник будівництва / Харків. держ. техн. ун-т буд-ва та архіт. – Х.: ХДТУБА ХОТВ АБУ, 2015. – Вип. 80. – С. 78–85.